

ANALIZA SEKSUALNE FUNKCIJE BOLESNICA S REUMATOIDNIM ARTRITISOM

Josip Tečer, Stela Hrkač, Majda Golob, Lea Šalamon, Nikolina Ljubičić, Jadranka Morović-Vergles, Joško Mitrović

Zavod za kliničku imunologiju, alergologiju i reumatologiju Klinike za unutarnje bolesti Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Klinička bolnica Dubrava, Zagreb, Hrvatska

Uvod. Reumatoidni artritis (RA) je kronična autoimunosna upalna bolest karakterizirana progresivnom destrukcijom zglobova, a može uzrokovati invaliditet i uvelike utjecati na psihološke, ekonomske, socijalne i seksualne aspekte života bolesnika s RA. Cilj ovoga pilot istraživanja bio je usporediti seksualno zdravlje bolesnica s RA sa zdravom populacijom.

Ispitanici i metode. U ovo presječno opservacijsko pilot istraživanje uključeno je 17 bolesnica dnevne bolnice Zavoda za kliničku imunologiju, alergologiju i reumatologiju Kliničke bolnice Dubrava koje se liječe pod dijagnozom RA postavljenom prema važećim klasifikacijskim kriterijima EULAR-a. Bolesnice su ispunile standardizirani upitnik o seksualnoj funkciji žena (engl. *Female Sexual Function Index*, FSFI) te su dodatni podatci o primarnoj bolesti i liječenju prikupljeni iz dostupne medicinske dokumentacije. Dobiveni podatci analizirani su metodama deskriptivne statistike i uspoređeni s podacima o zdravoj populaciji dostupnima u medicinskoj literaturi.

Rezultati. Prosječna dob ispitanica bila je 53,23 godine (raspon 30 – 65), a prosječno vrijeme od postavljanja dijagnoze RA jest 8,87 godina. Značajan broj bolesnica (70,6%) imao je jedan ili više komorbiditeta. Bolesnice su liječene konvencionalnim i biološkim DMARD-ovima: najzastupljeniji je bio tocilizumab, zatim metotreksat. Prosječni DAS28-CRP u trenutku uzimanja podataka bio je 2,6. Udio bolesnica s određenim stupnjem seksualne disfunkcije (FSFI <26,55) jest 52,94%, dok je u zdravoj populaciji jedne studije provedene u Hrvatskoj taj udio 47,1%. Prosječan FSFI u bolesnica u remisiji prema DAS28-CRP je 25,65, a u bolesnica s aktivnom bolesti 22,95.

Zaključak. Udio bolesnica oboljelih od RA sa seksualnom disfunkcijom nešto je veći nego u zdravoj populaciji, ali u bolesnica s aktivnom bolesti bilježi se i niža seksualna funkcija u odnosu na one u remisiji. Ne može se zanemariti relativno visoka prosječna dob bolesnica, kao ni komorbiditeti koji mogu utjecati na analizirane parametre. Seksualno zdravlje, tj. funkcija važan je i kompleksan aspekt ljudskog života, a utjecaj RA na njega nedovoljno je istražen te su potrebna dodatna istraživanja kako bi se omogućilo poboljšanje kvalitete života bolesnika s RA.

Ključne riječi: seksualna funkcija, reumatoidni artritis, FSFI

Izjava o sukobu interesa: nema sukoba interesa